

РАЛСАЛАЙ ШАЛГАЛТА ЭХИЛЭЭ

хоногой саада тээ бур-
удта буралсалай шал-
оложо эхилбэ. Бидэнэр
эхилбэнхээ хойшо бурал-
шалгалтыг гурбадахаяа үн-
байнамди. Дайн сэрэгэй
хатуу сагта бургуулида
эрлхэ гээшэ хүндэ хүшэр
инь арсахагүй. Эхэ оро-
нөөнөөн хайса мэдэнэ,
хадаа багшанарай хээн
эго ехэ ажалда үндэр дээдэ
үгэнэ. Зүгөөр эдэ бэрхэ-
үдые оролдосогой ба үнэн
калаараа дабажа болохо
нь эрхим багшанар ба
иннуудай хүтэлбэрилгэ-
ршэлэн байха юм.

бургуулинүүд болбол
ад ба багшанарайнгаа бү-
гаа соо хээн ажалын
дые бүридхэжэ захалба
Энэ хадаа бургуулин
адаа айхабтар шухала
олодог юм. Бургуулин
э үхибүүдтэ, городой ба
э хүбүүд басагда хэдэ
эрдэм бургуули олгобо
Эрдэм наукада, ажал
ридэ болон олонитын
найгөө үүргэ уялгыг
э хэрэгтэ ямараар ханда-
абари ба даһал дүршэл
гээшэб? Эдэ бүгэдэ хадаа
нөө буралсалай шалгал-
да али тодоор харагдажа
шартай.

эгшэ буралсалай жэл
ай бургуулинүүдта яба-
шэнэ юмэ ушарбан
Парти ба правительство
орлохо үдэжэ ябаһан за-
ли хүнүүдые бурган хү-
лхэ хэргыгэ хайжаруул-
ай анхаралаа табыжа,
шухала тогтоол шийд-
гаргаһан байна.

салай шалгалтын боложо
гэдэ бурагшад болбол
нөө эрдэм мэргэжлыгэ
э үзэхэ аргатай байха
Энэ шалгалта гээшэ бү-
гаа соо бураһан юмээ
э үзэхэ эгээн харюусалга-
агээн баяртай хуягуу-
нэко байна гэжэ бурагшад
мэдэг лэ! Тэдэнэй бу-

рабан шудалһан хамаг бүхы
юумань тон шангаар аад, зүбөөр
сэгнэгдэхэ байха гэжэ тэдэнэр
мэдэхэ ёһотой.

Мүнөө жэлэй буралсалай шал-
галта хадаа илангала шухала
удхатай байна. Манай орондо
хүсэд эрдэмтэй, бөө бэхитэй ба
зориг хатуутай хүнүүд хэрэг-
тэй. Тинэ хадан бургуули-
нууд болбол бурагшадайнгаа
шудалһан эрдэм тухай тодо сэхэ
сэгнэлтэ үгэхэ зэргэтэй.

Буралсалай шалгалтыгэ мүнөө
сагай эрилтын ёһоор, эмхитэй
найнаар үнгэргэхэ гээшэ гүрэн
турын гүнзэгы удхатай хэрэг
гэжэ ойлгоһон манай эндэхи
олоншог бургуулинүүд яһала
хайн бэлдхэлтэйгээр энэ шал-
галтыгэ утгаһан байгаа. Жэ-
шээн, Улан-Удэ городой № 3
дунда бургуулин IV классай
бурагшад алдуугүйгөөр бэшэдэг,
урок дээрээ гүнзэгы бодомжол-
готой харюунуудыг үгэдэг, гео-
графическа карта хараад хайса
ойлгодог байха юм. Баһа Хорин
дунда бургуулин 7-дохи «В»
классай бурагшад хэзээ үннхөө
хойшо буралсалай шалгалтада
мүн лэ найнаар бэлдэжэ эхилэн
байба. Тэдэнэр хадаа мүнөө ка-
барай шалгалтыгэ эрхимээр үн-
гэргэхэбди гэжэ социалистическэ
уялгануудыг абанхай.

Парти ба правительствын ан-
харал оролдогыгэ хаража урма
зоригоо бадарһан манай бургуу-
линүүдэй коллективүүд үнгэрэг-
шэ буралсалай жэл соо яһала
найнаар хүдэлмэрилжэ гараһан
байхань лабтай. Тинэ хадаа энэ
жэлэй шалгалта гээшэ хэзээ
хэзээнэйхинээ үлүү хайн ре-
зультатуудыг үгэхэ бэээ гэжэ
сохом найдагдана. Хаана бур-
гуулин коллективүүд найнаар
ажаллаһан байнаб, тэндэ шал-
галтань найнаар гаража, дайнай
үелэ эршэтэй шангаар хүдэлмэ-
рилжэ байһыень али тодоор гэр-
нэлхэ болоно. Буралсалайнгаа
хуушан жэлыгэ найнаар үдэшэ-
жэ, шэнэ жэлээ эрхимээр устакын
юрөөл манай бургуулинүүдтэ
табия!

Үдэртэ трактор бүхэнэй 12,8 гектар

Газартарялалангай
Комиссарай оролошо нү-
диктов болбол хабарай
үдэрнүүдтэ эрхим хайн
ыннуудыг туйлаһанай
Сальцевай трактор-
адаа баясхалан хүргэбэ.
трактористнуудын үнэтэ
ба «Социалистическэ
шалай отличник» гэһэн
шагнагданхай.
жэлдэ Сальцевай
тракторна бригада
область дотор мұры-
гэдэхэй нуури эзэлһэн
м. Тэрэ болбол зөөлэн
гада оруулхата условно
бүхэнөөр 845 гектар
3,362 килограмм горю-
лһан байгаа.
дээрэ саһанай хайлажа,
ай хатамсаар тус брига-
адоо гараһан байна. СТЗ

трактор бүхэнөөр үдэр бүри 12,8
гектар газар элдүүлжэ, энэ
бригада 10 үдэр соо тарилгын-
гаа даалгабарниг үлүүлэн хүүр-
гэбэ. Эрхим трактористнуудын
тарилгынгаа түсэбүүдыг 6—8
хүдэлмэрин үдэр соо дүүргэе.
—Хүдэлмэридөө мимэнүүд ам-
жалтануудыг бидэнэр техникескэ
харууһалгын графигыг эридээр
дүүргэжэ, тракторнуудаа зохёон
хайжаруула хүсэнь нэмээгээд,
илуугуудта нэжээд корпус нэмэ-
жэ хүдэлмэрилһэн дээрэбээ туй-
лаабди гэжэ нүхэр Сальцев хөө-
рөнэ. Бидэнэр газарай хурьһыгэ
агрегатна аргаар элдүүлхыгэ
оролдоноди. Хабарай тарилгын
хүдэлмэрингэ бидэнэр ингэжэ хэ-
нэбди гэдэл: 4 корпусно плуг,
борнойнууд ба 11 рядтай морин
сеялкаһээ бүридһэн агрегадыг
тракторта холбоноди. (ТАСС).

ГОКО-гэй УЛААН ТУГ АЛДАХАГҮЙН ТҮЛӨӨ!

Сэлэнгын аймаг эртынгээ тарилга дүүргээ

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. (Телефо-
ноор абтаба). Аймагай колхозууд
17.320 га тарима эртынгээ
тарилгын түсэб дүүргэбэ.

«III Интернационал», Кагано-
вичын нэрэмжэтэ колхозуудай
членүүд өөһэднхөө тарилга
амжалтатайгаар дүүргээд, хүр-
шэ буугаа колхоздоо социалисти-
ческэ туһаламжа болгон хамта
дээрээ 100 шахуу гектар тарил-
га хэмэ үгэһэн байна.

Аймагай түрүү зэргын Тель-
манэй, Молотовой (Тамчын со-
мон), «Социализм», «III Интер-
национал» колхозууд энэ мэ-
лэйнгээ тарилгын бүхы түсэбтэ
һаяар дүүргэхэнь. Дурсагдагша
түрүү колхозуудай хүтэлбэри-
лэгшэд тарилгада ябама байгаа
колхознигуудай дундахи амжыг
зүбөөр эмхидхэн социалистическэ
мурысоо бодотоор хүтэлбэрилжэ
шадһан байна.

П. ХАЛТАНОВ, ВКП(б)-гэй
Сэлэнгын айкомой кадрнуу-
дыг эрхилхэ секретарь.

ВКП(б)-гэй Хэжэнгын айком болон аймгүйсэдкомой зууршалгаар Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэгшэд:

1. «Комсомол» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Эрдыниев,
парторганизациин секретарь нүхэр Тунжинова) майн 15-
да 1039 гектар эртын тарилга һайн шанартайгаар хэ-
бэ.
2. «Зургаанай Зам» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Ци-
цыктуев, парторганизациинь секре-
тарь нүхэр Найданова) 700
га тарихын орондо 752 гектар
кажалжа һайн шанартайгаар тари-
һаң байна.
3. «Ленин зам» артель (тү-
рүүлэгшэнь нүхэр Базаржапов,
парторгннь нүхэр Гылыков) эр-
тынгээ тарилгыг түсэб амжалта-
тайгаар дүүргэбэ.

Советскэ Информбюроһоо

Майн 20-ой оперативна мэдээнһээ

Майн 20-ой туршада фронтнууд дээрэ шухала хубилалта бо-
лоогүй.

Майн 19-дэ агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артил-
лерин буудалгаар дайсанай 31 самолёт унагаагдаһан байна.

Майн 21-эй оперативна мэдээн

Майн 21-эй туршада фронтнууд дээрэ шухала хубилалта бо-
лоогүй.

Майн 20-до агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артил-
лерин буудалгаар дайсанай 52 самолёт унагаагдаһан байна.

★ ★ ★

Тирасполь городһоо баруун-
хойгуур немецүүд ябган сэрэг
болон танкнуудай хүсэнүүдээр
хэдэн атака хэжэ, таатай зохид
позицинуудыг эзэлхыг хэдэбэ.
И-скэ соединениин частьнууд
дайсанай атакануудыг сухариса
сохижо, тэрэнигэ ехэхэн гээлтэ-
дэ оруулба. Байлдаанай болоһон
газар дээрэ 600 шахуу алагда-
һан немецкэ солдат болон офи-
цернууд үлэбэ.

3-дахы Украинска фронтын
лётчик-истребительнууд үдэр соо
15-дахин агаарта байлдаа хэжэ
дайсанай 28 самолёдыг унагаа-
гаа. Манай бүлэг истребитель-
нүүд дайсанай 26 самолётдо доб-
голоо. Ахалагша лейтенант Чер-
ногор тэрэ байлдаанда «Фокке-
Вульф 190» гэдэг 2 самолёдыг
унагааба. Майор Дикий, младша
лейтенант Петров, младша лей-
тенант Кузьмин ба лейтенант
Морозов гэгшэд нэжээд немецкэ
самолёдыг унагаһан байна.
Капитан Малаев дайсанай 2 са-
молёдыг унагааба.

◆ Станислав городһоо зүүн-
урдуур И-скэ частин бөөцүүд

һүнийн туршада дайсанай 2
атакыг сухариса сохёо. Тэндэ
болоһон байлдаанда рото үлүүтэй
гитлеровецүүд үгы хэглэбэ.

Старшина Салютин ба улаан-
армеец Шаров гэгшэд немецүүдэй
тылдэ нэбтэрэн ороод, дайсан
тухай үнэтэ мэдээнүүдыг суг-
луулба. Гэдэргээ бусаха замдаа
тагнуулашад немецкэ харуулай
нахича байһан ехэ буутай хол-
богдомол хуягта транспортёрыг
нэгэ тосхоной захата ажаглаба.
Тэрээнэй хажууда байһан гэртэ
бүлэг гитлеровецүүд байгаа.
Тагнуулашад тэрэ харуулайг
гэртэ орохыг хүлэсэжэ байгаад,
сонхо хурадынь хэдэн граната-
нуудыг шэдэжэ, тэрэсдэн гүйл-
дэһэн немецүүдыг автомадуудаар
бууджа алаа. Шофёр мэргэжэл-
тэй улаанармеец Шаров хуягта
транспортёрыг ябуулба. Шада-
мар бэрхэ тагнуулашад трофейнэ
хуягта транспортёрыг ехэ буу-
тайн хамта өөрынгөө чэстинин
байһан газарта амгадан мэндэ
асарад.

◆ Улаантугта Балтийскэ фло-
дой лётчигууд нарвска залив соо

дайсанай бүлэг корабльнуудыг
бомбодобо. Бомбонууд сэхэ туд-
жа хоёр харуулай корабль ба
хоёр тральщик шэнгээгдэһэн
байна. Дайсанай ондоо корабль
нууд ехээр гэмтээгдэе.

Агаарта болоһон байлдаануудта
6 немецкэ истребитель унагаа-
даба.

◆ Майн 20-ой һүни Улаантугта
Балтийскэ флэдой самолёт-торпе-
доносец Финскэ залив соо дай-
санай 6.000 тонно уһа тарихыг
хэмжээтэй транспортда добтолжо,
тэрэнигэ шэнгээбэ.

◆ Могилевско областыг дай-
ладжа байһан хэдэн белорусска
партизанска отрядууд томо не-
мецкэ гарнизондо һүни добтолбо.
Партизанууд гэнтэ добтолжо
134-дэхи немецкэ ябган сэрэгэй
дивизиин полевой комендатура
ба ажахын подразделенинуудыг
хяа бута сохёо. 100 гаран гит-
леровецүүд алагдаба. 38 автома-
шина болон 5 томо склад тэ-
нэлэгдэһэн ба галдагдаһан байна.

Брестекэ областин партизан-
ска отрядууд нара соо дайсанай
хэдэн арбаад эшелонуудыг зам-
һаа халаан унагааба. Советскэ
патриодууд фронт тээшэ ошожо
ябаһан түмэрзамай составуудыг
танк буудаха буунуудаар ам-
жалтатайгаар буудана.

Энэ үе соо бүхы дээрээ дай-
санай 115 паровоз, сэрэгүүд, хо-
мо хэрэгсэлнүүд ба буу зэбсэг-
тэй 300 гаран вагон болон

(Түгэсхэлын 2-дохи нюур

Советскэ Информбюроһоо

(Түгэсхэл. Эхичинь 1-дэхи чюур на).

зайдан вагонууд хяа бала сохигдоһон ба гэмтээгдһөн байна.

◆Гитлеровецүүд Эльзас ба Лотарингийн Француз—ажануугшадые немецкэ армида хара баагаар тагажа, тэднэрые советско-германска фронт тээшэ намнаа. Эльзасууд ба лотарингинууд Советскэ Союзда эсэргүүсэи лайлалдаха дурагүй, тинмэнэ бүлэг бүлэгөөрөө ба ганса нэгээрэ плендэ ороно. Улаан Армин таллада ороһон французуудай хэлһэн мумэнь доро тунхаглагдана гэбэл:

211-дэхи немецкэ ялган сэрэгэй дивизинин 317-дохи полкһоо плендэ абтаһан Шариль К. гэгшэ ингэжэ хөөрөбэ: «Немецүүд Эльзаста галзуугаар ашалажа байнад, Французска патрподуудые хюданад. Эльзаста һуудад хэдэн мянгаад хүнүүд концлагерьнууд худар хаягдаһан, Польше болон бусад эзэмдэгдһөн сронууд худар эльгээгдэнэ. Хэдэн ошон бүлэнэр амяар амяараа таваранхай Тэдэниие немецүүд бүхы Европо дээгүүр тараажа хаяад байна. Минни абые Польше худар сүлөөд, ажыемни Германи худар баалалтын хүдэлмэриде эльгээһэн аад намайе фронт худар ябуулба. Бидэнэр французууд гитлеровскэ солдалай хубсаһа үмдөөд советскэ газар дээрэ ябажа байхадаа сэдхэлһэй эхээр зобоһон байха юм. Бидэнэр шнаг дуртай Улаан Армида эсэргүүсэжэ дайлагдаха дурагүй байгаабли. Би хадаа амяа абархын тулада айжа бэшэ, харин немец-

кэ эзэмдэгшэдтэ дураа гутажа ородуудта плендэ ороһон байнаб. Би болбол немецүүдтэ эсэргүүсэжэ тэмсээд, тэдэнэй хэһэн гэмтэ ябадалнуудай түлөө үһөөгөө абаха гэжэ гитлеровскэ армиһаа тэрьедэжэ арилааб».

28-дахы немецкэ буудалтын полкын солдат Жозеф Д. гэгшэ ингэжэ мэдүүлэ: «Мэнэ хаяхан би түрэхэн нютаг болохо Лотарингда ошожо ерээб, таниха айлаа орходомни ородууд Одессые эзэлбэ гэжэ шэнэ илалттай дашарамдуулан намайе амаршалһан байгаа. Ород сэрэгүүдэй илалта хадаа французуудые баясуулна. Тэдэнэр болбол Россияда немецүүдэй дийлтэхэ тумань Франциин хашалан зоболон эсэслэхэ бээ» гэжэ хайса мэдэнэ.

8-дахы немецкэ танкова дивизин солдат В. Л. гэгшэ ингэжэ мэдээсэбэ: «Гитлеровскэ армида алба хэхэ гэгшэ французуудта угаа эшхэбтер ба тодхор болохо гэжэ тоолоһоб. Немецкэ хубсаһа хунарые хара баагаар үмдһөн французска патриот болбол үхэлэй нүхэн худар хүзүүнһээн аргачжаар шэрэгдэжэ ябаһан шэнгээр ханажа байна. Бүри фронт ошожо ябаха замдаа бидэнэр эльзацууд ородуудай таллада орохо гэжэ хөөрэлдһөн байгаабли. Тийн удангүй тиймэ арга намда олдобо. Би хадаа дайн сэрэгтэ ябахагүй гэжэ плендэ ороо бэшэб харин өөһэднэгөө ниитын дайсан болохо немецүүдтэй тэмсэхэ ябадалда хабадалсаха советскэ сэрэгүүдэй таллада ороһон байна».

Хрони́ко

СССР-эй Верховно Советэй Президиум болбол нүхэр Максимов Михаил Алексеевичые Иранда СССР-эй онсо томилгото ба бүрин эрхэтэ элһэн сайд болгожо томилбо. СССР-эй Верховно Советэй

Президиум урдап Иранда һууһан СССР-эй онсо томилгото ба бүрин эрхэтэ посол Михайлов Константин Александровичые үбдһөн дээрһэнь тушаалһаань сүлөөлһэн байна.

Дамжуулгын Улаан туг барюулба

Сэлэнгын аймагай Жаргалантын сомоной Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой комсомольцуудай 1943 ондо хүдөө ажалай хүдэлмэриде эршэмтэйгээр хабадалсажа хайн жэшээнүүдые харуул-

бан дээрһэнь ВЛКСМ-эй Обкомой секретарь нүхэр Семенов тус колхозой комсомолой комитеттэ (секретаринь нүхэр Ринчинов) ВЛКСМ-эй ЦК-гэй дамжуулгын Улаан туг хаяхан барюулба.

Нүхэр Сталиной приказда харюу

Улаан-Удын ПВЗ-гэй олон хүдэлмэришэд нүхэр Сталиной гүүхэтэ приказаар омгорхон эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ үндэр амжалтануудые туйлажа байна.

Нүхэр Фисенкын хүтэлбэрилдэг цехын залуу токарь нүхэр Самалин хүдэлмэридөө тон анхаралтайгаар хандажа 225 детал халаан соогоо үйлдбэрилэн саргажа, үшөө энээнһээ урда үзэгдөөгүй амжалтые туйлаба.

Мүн котельнэ цехын мэргэжэлтэ котельщик нүхэр Анискин халаанһаа даалгабары 659 процент дүүргэжэ үндэр амжалтаараа нэрээ суурхуулна. Тэрэ-

шэлэн нүхэр Смирновой хүтэлбэрилдэг цехын, нүхэр Колесниковэй цехын коллектив эмхитэйгээр хүдэлмэрилжэ үндэр бүхэндэ даалгабэрия 300 процент хүртэр дүүргэнэ. Эдээнһээ нэгэшье дутангүй нүхэр Большой бригада ажалажа 255 процент халаанһаа даалгабары дүүргэжэ гүрэндөө үндэр шанартай шухала продукцие үйлдбэрилэн гаргана. Тийхэдэ нүхэр Большов өөрөө ажалай үндэр жэшээ харуулжа даалгабарыа үндэр бүхэндэ 280 процент хүртэр дүүргэжэ юм.

В. СЕРГЕЕВ.

Эртын тарилга шамдуулха!

Хаарайнгаа хүдэлмэрийн түсэб үлүүлэн дүүргэбэ

КЫРЕН. (Телефоноор абтаба). Кыренскэ МТС-эй түрүү зэргын тракторна бригаданууд республикынгаа ГОКО-гэй Улаан туг абанһантай дашарамдуулан социалистическэ уялгануудаа шэнэлээд, үйлдбэрийн үндэр бүтээсэтэйгээр ажалажа байна.

Нүхэр Малановой бригада хабарай полевой хүдэлмэрийн түсэб 120 процент дүүргэжэ зуураа, 119 килограмм горючи арбилаа. Хаяхан нүхэр Маланов 12 га тарихын орондо 29 гектар тариха хоёрһоо үлүү нормо дүүргэбэ. Мүн энэнтэй хамта хүдэлдэг трактористка Алсыева тракторна хүдэлмэрийн түсэб хабарай түсэб 130 процент дүүргэһэн байна. Тэрэшэлэн нүхэр Тангасков, Хосомоев, Пермьяков гэгшэд хабарай полевой хүдэлмэринүүдэй үлүүлэн дүүргэнхэй.

Мүн Түнхэнэй. МТС-эй хэдэн тракторна бригада болон трактористнууд хабарай полевой хүдэлмэрийн түсэб амжалттайгаар дүүргэһэн байна. Нүхэр Коршуловой бригадын членүүд хабарайнгаа хүдэлмэрийн түсэб 153 процент дүүргэбэ. Нүхэр Пархасвай бригада өөрынгөө түсэб амжалттайгаар дүүргээд, ондоо бригададаа социалистическэ туһаламжа үзүүлжэ байна.

Хабарайнгаа полевой хүдэлмэринүүдэй түсэб дүүргэһэн эдэ бригада болон трактористнууд саашадаа бүри хайнаар хүдэлжэ уялгануудые абапа.

М. БАШУЕВ.

Эбдэрхэнэ хахасадаггүй тракторнууд

Тарбагатайн машинно-тракторна станцин зарим тракторнууд хабарай полевой хүдэлмэрийн эхилһэнһээ хойшо эбдэржэ энэ гэхэ хүдэлмэри хээгүй байха юм. Нүхэр Михалевой хүтэлбэрилдэг тракторна бригада «Гигант» колхоздо тарилгын эхилһэнһээ хойшо аяар долоон трактораар минл 200 га хахалжа тарилга хэһэн байна. Эдэ 7 тракторын техникскэ харууһаар хангагдаагүйһөө боложо алха тухай ябаад лэ эбдэрнэ.

Мүн «Политотдел» артельдэ хүдэлхөөр абаагаадаһан 4 тракторын оройдоо 80 га хахалаа. Эндэхи трактористнууд болон бригадирын (нүхэр Семенников) тракторнуудаа заһаһан нэрэ зүүгээд лэ туһа болохо ямаршье заһалта хэнгүй. Эдэнэр трактораал «заһажа» байһан шалтаг баряад бүхэли үдэртөө минл үнжэдэг зантай болошонхой.

Эбдэрхэнэ хахасадаггүй тракторнуудые энэ дары заһаха, эзэн бусаар хандааг трактористнуудые гуримшуулан харюусуулаха тухай Тарбагатайн МТС-эй дирекци болон парторганизапи эрид шанга хэмжээнүүдые хараалха сагын тулаа.

В. МОРДВИН.

Социалистическэ мурьсөө бүри эршэтэйгэ дэлгэрүүлхэбди

Манай машинно-тракторна станцин бүхы трактористнууд намар-үбэлэй заһабарилгын үедэ туйлаһан амжалтануудаа арбид-хыхын тулада колхозуудай полкунууд дээгүүр үдэр һүни илгэдгүй үндэр бүтээсэтэйгээр ажалажа ябанад. Бидэнэр өөбэднэгөө МТС-эй СССР-эй Наркөмзөм болов ВПСНС-эй дамжуулгын Улаан туг абаһады мүн мапай республикада Түрэнэй Эборшлын Комитетэй Улаан тугай үгтэхэдэ нэмэлтэ болгон абанһан социалистическэ уялгануудаа амжалттайгаар дүүргэжэ байчабди.

Майн 10-ай мэдээгээр манай МТС хабарай полевой тракторна хүдэлмэрийн түсэб 76 процент дүүргэбэ. Минни ажаладаг бригада (хүтэлбэрилэгшэмнай нүхэр Намжилон) майн 10-да тракторна хүдэлмэрийн түсэб хабарай түсэб 106,5 процент дүүргэбэ. Мүнөө бригадамнай МТС

соохи мурьсөөндөө түрүү эзэлэнхэй. Би өөрынгөө раар 40 га элдүүрилхэ аад, зөөлэн хахалгада 80 гектар элдүүрилһэн ба Верховно Главкома ша нүхэр Сталиной майн нэй приказ болон республикага абанһан Түрэнэй Обкомитетэй дамжуулгын тугаар омгорхон бидэнэй машинно-тракторна станцин бүхы хүдэлмэришэд хабарай полевой хүдэлмэрийн шанартайгаар саг соонь дүүргэхын, тарьяа гадаа эрхимээр бэлдэхэ лөө социалистическэ бүри эршэтэйгээр дэлгэбди—гэжэ МТС-эйнгээ коллективһээ найдуулһабди.

Р. БУДАЦЫРЕН
Хэжэнгын МТС-эй
ристка.

Эды тэды амжалтануудаараа хизаарлахагүйбди

Манай тарьянажалай бригадын членүүд энэ жэлдэ нёондонойхиһоо үлэмжэ хайнаар хүдэлжэ үндэр ургаса хуряахын түлөө бүгэдэ социалистическэ мурьсөөндэ оролсоод, бага бэшэ амжалтануудые туйлажа байна.

Бидэнэр хабарайнгаа тарилгада хайн бэлдэхэтэйгээр ороод, полевой хүдэлмэрийн эхилһэнһээ хойшо үдэр һүнигүй хүдэлжэ эргынгээ тарилгын түсэб аймаг соогоо эгээл түрүүн үлүүлэн дүүргэбди. Мүнөө оройнгоо тарилга хэжэ дүүргээд, 200 гаран гектар нэмэлтэ тарилга хэжэ байнабди.

Тарьянажалаймнай бригадын 4 звено бүгэдэ мурьсэн үндэр бүтээсэнуудые туйлажа гараа. Нүхэр Ц. Гармаевагай хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуу-

дай звено эргынгээ түсэб 107 процент дүүргэбди. Нүхэд Жимбуев, Гатапов дэй звенонууд эргынгээ гын түсэб үлүүлэн дүүргэбди. Тарилгыннай бригадын шанарые АЗО-гэй хайн гэжэ сэгнээ.

Бидэнэр тарилгага матайгаар дүүргээд байхад шалаа бүри хайнаар июнийн 25 хүртэр эршэ хахалха, июлийн 10 болт хэнхэ бэлдэхэлэйнгээ бүтээсэнууд дүүргэхэ уялгаа тэйгээр дүүргэхэбди.

П. ШИРАПОВА,
аймагай Карл Либкнехт эртем
тарьянажалай брига
бригадир.

Унаһан малгайгаа абангүйгөөр

Мүнөө жэлдэ үндэр ургаса хуряахын түлөө социалистическэ мурьсөөндэ үргэнөөр оролсоһондойнгоо ашаар Яруунын аймагай Ульдыргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ артелиин членүүд сагай улариһаа баатажа тарилгаа оройтожо эхилһэн болбошье аймаг соогоо түрүүлэн эргынгээ тарилгые амжалттайгаар дүүргээд, оройнгоо тарилга хэжэ байна.

Тарьянажалайн нэгэдэхи бригадын членүүд гурбан звено боложо таһараад, бүгэдэ мурьсэжэ үдэр бүри үндэр бүтээсэнуудые туйлажа ябана. Фронтвик нүхэр Ширавой хоёрдохи звено мурьсөөндэ хайн жэшээнүүдые харуулна. Селякшэд Жапаева, Гармажапов, борнойшод Еремеев, Пунсукова гэгшэд даалгабарынуудаа ходо үлүүлэн дүүргээд байна.

Мүнөө энэ звено колхозойнгоо

дамжуулгын Улаан туг Тэрэшэлэн нүхэр Дашин хүтэлбэрилэгшэтэй нэгэдэ ногой членүүд нүхэд Лар Ручкова, Пыденжапов ба хайнаар хүдэлмэрилжэ ба Тарьянажалай бригадын шод Доржиев, Жалсанова баева гэгшэд моридоо харууһалжа, плугшад, бор болон селякшэдэй норм үлүүлэн дүүргэхэ ябадалһан байна.

Мүн эндэ хүдэлдэг машинно-тракторна станцин трактористнууд Цырен Базаров, Лыгтыпова ба бус һүнигүй эдибхитэй габшэ ажалажа байха юм.

Мүнөө энэ артелиин колхознигууд оройнгоо хаһа болзор соонь дүүргэжэ лөө унаһан малгайгаа гөөр ажалажа байна.

С. ТАМЖИ

Гүрэнэй Оборонын
Комин эдэй дамжуулгын

Улаан туг

алдахагүйн түлөө хаба
шадалаа хайрлангүйгөөр
тэмсэе!

Хүдөөгэй агитаторнуудта тухаламжа

Нүхэр Сталиной приказ—манай эсэсэй илалтын туг мүн

ай тэмсэл ба илалтын ур 1944 он болбол мүнхэ шэнгээр яларан гараа. варанай мянган галта туг шэнгээр манай эсэмэргэн, Верховно Главкоманда Советскэ Союзай Маршал Сталиной майн нэгэнэй илалтын туг мүнхэ сууряа дэлгэрбэ.

мечко-фашистка булимтадтай хэһэн тэмсэлдэ баа-Улаан Армиин туйлаһан ал-солото илалтын зам, бүхы тхэ арадай айхабтар ехэ танууд болон туйлалтануу-ларма найхан гэрэлээр толо-на бүхы дэлхэйдэ түгөөһөн приказай үгэ бүхэн фашизмда түсэһэн бүхы дэлхэйн хүн и зүрхэндэ дүтэлжэ байгаа илалтын сог зали шэнээр туулба.

Ленинград шадар бута нэр-вэйнгээ һүүлээр немецүүд абаха ханаатай гангинан аа долёожо байгаа нэн. Теэд абабабди гэжэ үндыхэ шүй сохюулжал байна. Хой-ноһоон хүндэ ехэ сохилто-рожо Днепр хүртэр амяа шүй сохюулан бөөрөө тэ-рэр Днепр мурэн дээрэ жо тэндэ хаалта хээд тула-анаатай байгаа юм. Теэд туһа тула боложо үгэбэ-Улаан Арми болбол гарта-агээр немецүүдэй бүглөөбди Днепр мурэниие ябууд ан гаража тэдэнэрые аяар нь үлдэн намнажа ороһон а. Сталинград шадархи ехэ абасалдаанһаа хойшо сэрэгүүд таһагаряагүй довтолго хэжэ, бузар бу-рагшдайд гарһаа советскэ илалтын газар уйнаа эрид шин-ээр, хойно-хойноһоонь сэр-эг ябана. Тийгэжэ дайсанай мянган сэрэг суурьень, эхэ зэбсэгыень гээ тэмш-ээр хороон хүнөөжэ неме-цкэ хүл дээрээ бодоһогүй үлгэнүүтэ оруулжа ябана. мурэнэй эрхэнээ Серет эй саада тала хүртэр, Кав-казын араһаа Карпат уулын хормой хүртэр манай илалтын зам зурин «сионхэй».

43—44 онуудай үбэлэй илалтын ябаса дундуур Улаан илалтын туг болбол Днепр ба украинын бэрын түлөө болһон тэ тулалдаанда илажа га-линград шадар ба Крым-и немецүүдэй хүсэтэ хамгаал-газарай бүхэмүүлгэнүүдые ала сохёо, Южный Буг, Прут, Серет гэдэг уһан нууд дээрэ немецкэ хам-газарые шадарма ба эр-гэтэ ябуулгануудаараа да-лаха—гэжэ нүхэр Сталин гэдэбэ.

надаа нүхэр Сталиной соо советскэ газарнуудай үлгэдэн тухай эли тодоор гэдэ, Украина, Молдави, Ленинградскэ болон Кали-нинградскэ областнууд бултадаа Беларуссин ехэнхи хү-мөөцкэ булимтарагшадһаа үлгэдэе. Манай ороной ажа-барин шухала газарнууд урда зүгэй түмэрэй заво-риворожье, Керчь болон украин руда дахин бидэндэ ала. Манай ороной үржэл газар болохо Днепр ба мурэнэй хоорондохой райо-

нууд дээрэ дахин колхозно ажа. бусалба. Хэдэн арбаад миллион советскэ хүнүүд фашистка бу-зар хүмэгшөөө мултаржа орон нютагайнгаа урдын сээр агаа-раар амилан тэнибэ. «Улаан Арми болбол фашистка булим-тарагшадһаа түрэл газар дай-дана сүлөөлхэ агууехэ хэрэгые гүйсэдхэжэ, Румыни ба Чехос-лованитай хиллэһэн манай гүр-энэй хилдэ хүрөөд, мүнөө Ру-мынинин газар дээрэ дайсанай сэрэгүүдые бута нэрхэхэ яба-лаа үргэлжлүүлжэ ябана».

(Сталин). Манай Улаан Армиин эдэ түү-хэтэ ехэ илалтанууд болбол шэ-рүүн хатуу ба үсэд шанга байл-даан соогуур туйлагдаһан боло-холоороо угаа ехэ удхашанартай боложо ерэнэ. Немецүүд манай газарһаа мийл халажа ошоно бэшэ. Тэдэнэр хаалта боолто бү-хэн дээрэ тогтожо галзуу эсэр-гүүсэлтэ үзүүлдэг байһыень мэ-дэнэбди. Шархатаһан немецкэ ан мүнөөшье дайралдаһан лэ юм-мэнһээ бажуулдана. Теэд манай Улаан Арми бүхы бэрхшээлнүү-дые дабан гаража шадарма бэр-хэ ябуулгаараа дайсанга нэрбэн сохйон зандаа. Немецүүдэй али тухайгаар эсэргүүсэдэг байһа-ниие һаяхан сүлөөлэгдэнэн Сев-астиополин түлөө болоһон байл-даан дээрһээ эли харагдана. Нэгэ немецкэ сэрэгэй шэнжэлэг-шэ апрелин 15-да нигэжэ шүл-һөө һайруулан һайрхана байна: «Манай урда зүгэй фронтын за-хада байһан Крым гээшэ урда зүгэй германскэ армиин флангые авианосец шэнги бүглэн, Хара далай талаһаа хүрээлүүлхэ яба-далһаа хамгаалжа байдаг бай-гаа... Мүнөө, Днестр тэһэнэ, бү-ри саашадаа Прут тэһэнэнь германскэ фронтын агшаад бай-хада, дэлхэй дээрэхи тон хүсэтэ хэрэмүүдэй нэгэн болохо Севас-тополини байһан хада Крым гээ-шэ яаба хээбэшье айхабтар ехэ стратегическэ удхашанараа ал-даагүй». Теэд тэрэ «дэлхэй дээ-рэхэ тон хүсэтэ хэрэмьнь» не-мецкэ ба румынскэ сэрэгүүдтэ тухалаагүйнь мэдээжэ. «Севас-тольскэ тохойе, балаклавскэ үн-дэрые һүүлшынгээ солдат хүр-тэр бариха байха, алхамшые гэдэргээ сухарихагүй!» гэжэ Гитлерэй дөбхэрэн самнан захир-һаар байтарынь советскэ солда-дууд, морягууд болон лётчигууд гурбан үдэр соо эрид довтолго хэжэ Севастополине эзлэн бүхы Крымые сүлөөлһэн байха юм. Крымскэ кампаниин үедэ, апре-лин 8-һаа майн 12 хүртэр, немецүүдэй 111.587 хүнөө плендэ абуулжа ба алуулжа гэдэнэ, 299 танк болон самоход-но ехэ буугаа, 578 самолёдоо, элдэб калибрын 3.079 ехэ буу-гаа, 7.086 автомашинаа алда-һан ябадал болбол немецүүдэй али тухай галзуу эсэргүүсэлтэ хэдэг ба манай сэрэгүүдэй али тухай шэн зоригтойгоор ба ша-дамараар дайладалдаг байһаниие эли тодоор гэршэлнэ. Манай сэр-эгүүдые эды ехэ баатаршалга тээшэ юүн хүтэлнэ гээшэб? Яа-хадаа эды ехэ илалтанууд би-дэндэ туйлагдаба гээшэб? Эдэ асуудалнуудта нүхэр Сталиной приказ тодо һонор харюу үгэнэ.

«Советскэ командованиин зүб стратеги ба тантисын ашаар,

манай боецууд болон командир-нуудай үндэр моральна зориг ба довтолгын охи бадаруулһанай ашаар, эрхим зэргын сэрэгэй техникээр манай сэрэгүүдэй һайнаар зэбсэглэгдэнэй ашаар, манай артиллеристнууд, мино-мётчигууд, танкистнууд, лётчи-гууд, хэлхэе холбоошод, саёр-нууд, ярган сэрэгшүүд, морито сэрэгшүүд, тагнуулшадай һур-гуули ба искусствын ургаһанай ашаар Улаан Армиин амжалта-нууд туйлагдажа шадарма боло-һон байгаа»—гэжэ приказ соо хэлэгдэбэ.

Советскэ сэрэгшүүд фашист-скэ Германиие бута сохихо тэм-сэлдээ гансааран бэшэ. Нүхэр Сталиной приказ соо хэлэгдэнэ-нэй ёһоор, манай агууехэ союз-нигууд—Америкийн Холбоото Штатууд ба Великобритани Улаан Армиин амжалтануудта нилээдгүй туһалһан байна. Манай союзнигууд Италида фронт бариха, немецкэ сэрэгүүдэй горьтой-хон хубиие манһаа зайлуулан татажа һамааруулна, тон үнэтэй сэрэгэй эд зүйл болон буу зэбсэгээр бидэниие хангана, Герма-ниин сэрэгэй объектуудые сэг үргэлжэ бомбодно, тэрээгээрэ Германиин сэрэгэй хүсэ шадармые һуларуулан бууруулна гэшэ.

Вождимнай приказ болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу-ехэ дайнай үедэ советскэ тылэй хэһэн бүтэһэн ажалда дахин үн-дэр дээдэ сэнгэлтэ үгэбэ. Манай олонациональна арад зон, бүхы манай орон нютагууд хадаа хаб-сагай шэнги хатуу байжа, түрэл-хи инаг армияз хамаг бүхы ха-хада шадалаа хайрлан гамнангүй-гөөр туһалан дэмжэнэ. Энээн ту-хайнь нүхэр Сталин нигэжэ тэмдэглэбэ: «Улаан Арми жэ-шээлшэгүй героство гаргаба. Тийхэдэ советскэ арад мүн Улаан Армиингаа урда уритэй болон үлөөгүй. Дайн байлдаанай түбэгтэй эрхэ байдалнууд соо-гуур советскэ арад болбол буу зэбсэг, буудалгын хэрэгсэл, хуб-саһа хунар, эдэ хоолой зүйл ехээр бүтээн гаргаха ба тэдэ-нуудые хаһа саг соонь фронт-нууд дээрэ Улаан Армидаа абаа-шаха хэрэгэй талаар шийдэхы амжалтануудые туйлаһан байна».

Мүн манай Бурят-Монгол рес-публикышье абаад үзэе. Манай республикын хүдэлмэришэд, кол-хознигууд ба интеллигенци фрон-тын туһада, илалтын тулада унаһан малгайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Манай республика болбол МТС болон совхозуудай тракторнуудай намар—үбэлэй ба 1944 оной март һарада хэглэһэн заһабар-иний түсэбые эрхим һайнаар дүүргэнэһэйнгээ түлөө Гүрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуул-гын Улаан туг ба 300 мянган тухэриг шан абаһан байна. Энэ хүндэтэ ехэ шагналые барюулха бадалда зорюулагдаһан байрай суглаан дээрэ манай МТС-үүд болон совхозуудай эрхим түлөө-лэгшэд ГОКО-гэй Улаан туг үбдэг дээрэ һэхэрэн хүлээжэ абаха суураа Гүрэнэй Оборонын Коми-тедэй түрүүлэгшэ Нүхэр Сталин-да хандажа нимэ шахаан тан-гариг үгэнэн юм:

«Гүрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуулгын Улаан туг абаад байхадаа, бидэнэр туйлаһан ам-жалтануудта һанаагаа амарха-гүйбди... Манай шухалын шухала зорилго хадаа сэрэгэй үндэр ур-гасын түлөө тэмсэл болоно гэжэ ойлгоод, бидэнэр хамаг бүхы хү-дэлмэрээ зүбхэн лэ үндэр ша-нартайгаар үнгэргэхэ гэжэ ши-идэбди.

... Бүхэсоюзна социалистиче-скэ мүрысөөндэ оролсоод байха-даа Бүхэсоюзна социалистиче-скэ мүрысөөнэй түрүүшүүлэй дунда хүндэтэ һуури эзэлхын тулада бидэнэр болбол өөһэдынгөө ша-дал хүсые хоёр—гурба дахин ехэдхэжэ, хамаг бүхы хүсээ гар-гахабди гэжэ бээе уялгалнабди».

Мүн манай ажаүйлэдбэрийн газарнууд ехэһэн амжалта туй-лана. Бүхэсоюзна социалистиче-скэ мүрысөөнэй апрель һарын дунгөөр Гүрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуулгын Улаан туг Улан-Удын механизированнэ шэлэй заводто дахин үлөөгдэбэ. Энэ завод хэдэн һарын турши дотор энэ тугаа алдангүй байна. Бүхэсоюзна социалистиче-скэ мүрысөөндэ илагшадай тоо манай республика дотор һараһаа һара-да олошорно. Улан-Удын мяха-най комбинат апрель һарын дунгөөр ГОКО-гэй Улаан туг абаха болобо.

Республика дотор хаа-хаана-гүй социалистиче-скэ мүрысөөнэй сог зали бадарна. Үндэр ургаса, илалтын ургаса туйлахын түлөө залуу плугшад ба залуу тракто-ристнуудай бүхэеспубликанскэ мүрысөөн үргэн далайсатайгаар дэлгэрбэ. Энэ мүрысөөнэй тү-рүүшын дунгууд дээрһээ хара-хада манай залуу плугшад ба трактористнууд абаһан уялга-нуудаа нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ республикаараа абаһан Гүрэнэй Оборонын Комитедэй Улаан туг бүхөөр гартаа барихын түлөө халуун тэмсэл ябуул-жа байһаниинь эли харагдана. Энэ мүрысөөндэ Саятын МТС-эй Бимба Дымбрыловэй комсо-мольско-залгуушудай тракторна бригада илжа гараба. Мүн Кли-ренскэ МТС-эй Галсан Млано-вай бригада, Кударын МТС-эй Цырен Дамбаевай бригада һайн үрэ туйлаа. Залуу плугшалай дунда Эдын аймагай «Заветы Ильича» колхозой плугша Евге-ния Галсанова, Сэлэнгын айма-гай «III Интернационал» колхо-сой плугша Цылынжаб Гунжу-рова ба бусад олон залуу плуг-шад үндэр бүтээсэ туйлана.

Эдэ бүгдэ амжалтанууд хадаа нүхэр Сталиной майн нэгэнэй приказда бодото харюу боложо үгэнэ. «Советскэ арад гайхамшагта юумэ хэхэ ба туйлай хүндэ юумые илан гараха шадаритай байна гэнэ Эсэгэ ороноо хам-гаалгын дайн харуулба. Хүдэл-мэришэн колхознигууд, советскэ интеллигенци, бүхы советскэ арад дайсаниие бута нэрвэн һал-гаха ябадалые түргэдхэхэ, фашистнуудай һандарһан ажа-хые бүхыдэнь һэргээн бодхохо, манай ороние үшөө үлэмжэ хүсэтэй ба шанга шадалтай бол-охо гэнэн шийдэбэритэй болон-хой»—гэжэ нүхэр Сталин тэм-дэглэбэ.

Энэ шийдэбэрийн мүнөө бодото хэрэг дээрэ бэелүүлэгдэжэ бай-на. Гэбэшье туйлаһан амжалта-

нуудтаа һанаа амаржаха ёһогүй-бди гэжэ нүхэр Сталин бидэниие нэгэнтэ бэшэ һургадаг байна. Дайн байлдаанай утаа уняар соогуур манай эсэсэй хүсэд дүү-рэн илаха үдэрэй үүр сайжа байна. Улаан Арми болбол 400 гаран километр газарта гүрэн-эйнгөө хилдэ хүрэнхэй. Не-мецүүдэй саг зуура эзэлһэн со-ветскэ газарай дүрбэнэй гурбан хуби сүлөөлөгдөөд байна. Мүнөө нүхэр Сталиной хэлэһэн ёһоор, хэрэг болбол фашистка булим-тарагшадһаа БҮХЫ манай газар-ые сээрлэхэ ба Хара далай-һаа Баренцова далай хүртэр Со-ветскэ Союзай гүрэнэй хилын БҮХЫ ЛИННИЕ һэргээхэ ябадал-да байна.

«Гэбэшье, манай зорилго бол-бол Эхэ оронойнгоо газар дээрэ-һээ дайсанай сэрэгүүдые намнан зайлуулаад хизаарлагдахагүй. Немецкэ сэрэгүүд гээшэ мүнөө шархаа эдгээхын тулада өөрын-өө эшээн болохо Германиин хил тээшэ мүлхихэ баатай бол-һон шархатаһан ан шэнги бол-лоод байна. Тийбэшье, шарха-таад эшээндээ ороһон ан болбол аюулгүй болоод орхидоггүй юм. Манай ороние ба манай союзна ороноудые богоолшологдохо аюул-һаа аршалхын тулада шархата-һан немецкэ ангые мүрөөрнь мүшхэн намнажа, тэрэниие өөрийн эшээн соо эсэлэн нэр-бэхэ хэрэгтэй». (Сталин).

Зүгөөр энэ зорилго гээшэ со-ветскэ газараа сүлөөлхэ хэрэгтэ ороходоо үлэмжэ бэрхэтэй байна. Энэ зорилгые шийдэхэдээ дай-саные хоёр тэһэһөн хабшажа, зүүн зүгһөөнь манай сэрэгүүдэй хүсөөр, баруун зүгһөөнь манай союзнигуудай сэрэгүүдэй хүсөөр хамтын сохилто хэхэ зайлаша-гүй. «Гансахан нимэ комбини-рованнэ сохилто гитлеровскэ Германиие бүримүһэн хяа бута сохихо гэхэдэ нэмжэ байхагүй» гэжэ приказ соо хэлэгдэнэ.

Ушар нимэ дээрһээ манай эсэсэй хүсэд дүүрэн илалтын зам эли тодо ба гэрэлтэй һонор. Теэд сэрэгэй илалта гээшэ үх-элэй байлдаан соо туйлагдадаг. Манай Улаан Армиин урда хэ-дэн олон шэрүүн хатуу байлда-нууд байһаниинь зайлашагүй, тон хүндэ бэрхшээлнүүд тула-хань дамжаагүй. Гэбэшье манай баатар сэрэгшүүд ямаршые ор-шон байдалда ямаршые бэрхэ-шээл дабан гаража шадарма бай-һыень дайн сэрэгэй бүхы ябаса харуулба.

Энээн дээрһээ манай тылэй хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго ба үүргэнүүд угаа ехэ болоно. Улаан Армиингаа саашанхи амжалтануудые туйлахын тула-да бидэнэр шэн зоригто ажалаа-раа туһалха уялгатайбди.

Манай республикын урда бай-гаа мүнөөдэрэй анха түрүүшын зорилго хадаа сэрэгэй ургаса, илалтын ургаса туйлахын түлөө арадбүгэдын үргэн довтолго со-носхожо, хабарайнгаа тарилгые хаһа саг соонь эрхим һайн ша-нартайгаар хэжэ дүүргэхэ яба-далда байна.

Нүхэр Сталиной майн нэгэ-нэй приказар зоригжоһон манай колхознигууд энэ нангин үүргээ нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэ байһандань ажаг нэмжэ һанагда-нагуй.

манай боецууд болон командир-нуудай үндэр моральна зориг ба довтолгын охи бадаруулһанай ашаар, эрхим зэргын сэрэгэй техникээр манай сэрэгүүдэй һайнаар зэбсэглэгдэнэй ашаар, манай артиллеристнууд, мино-мётчигууд, танкистнууд, лётчи-гууд, хэлхэе холбоошод, саёр-нууд, ярган сэрэгшүүд, морито сэрэгшүүд, тагнуулшадай һур-гуули ба искусствын ургаһанай ашаар Улаан Армиин амжалта-нууд туйлагдажа шадарма боло-һон байгаа»—гэжэ приказ соо хэлэгдэбэ.

Советскэ сэрэгшүүд фашист-скэ Германиие бута сохихо тэм-сэлдээ гансааран бэшэ. Нүхэр Сталиной приказ соо хэлэгдэнэ-нэй ёһоор, манай агууехэ союз-нигууд—Америкийн Холбоото Штатууд ба Великобритани Улаан Армиин амжалтануудта нилээдгүй туһалһан байна. Манай союзнигууд Италида фронт бариха, немецкэ сэрэгүүдэй горьтой-хон хубиие манһаа зайлуулан татажа һамааруулна, тон үнэтэй сэрэгэй эд зүйл болон буу зэбсэгээр бидэниие хангана, Герма-ниин сэрэгэй объектуудые сэг үргэлжэ бомбодно, тэрээгээрэ Германиин сэрэгэй хүсэ шадармые һуларуулан бууруулна гэшэ.

Вождимнай приказ болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу-ехэ дайнай үедэ советскэ тылэй хэһэн бүтэһэн ажалда дахин үн-дэр дээдэ сэнгэлтэ үгэбэ. Манай олонациональна арад зон, бүхы манай орон нютагууд хадаа хаб-сагай шэнги хатуу байжа, түрэл-хи инаг армияз хамаг бүхы ха-хада шадалаа хайрлан гамнангүй-гөөр туһалан дэмжэнэ. Энээн ту-хайнь нүхэр Сталин нигэжэ тэмдэглэбэ: «Улаан Арми жэ-шээлшэгүй героство гаргаба. Тийхэдэ советскэ арад мүн Улаан Армиингаа урда уритэй болон үлөөгүй. Дайн байлдаанай түбэгтэй эрхэ байдалнууд соо-гуур советскэ арад болбол буу зэбсэг, буудалгын хэрэгсэл, хуб-саһа хунар, эдэ хоолой зүйл ехээр бүтээн гаргаха ба тэдэ-нуудые хаһа саг соонь фронт-нууд дээрэ Улаан Армидаа абаа-шаха хэрэгэй талаар шийдэхы амжалтануудые туйлаһан байна».

Мүн манай Бурят-Монгол рес-публикышье абаад үзэе. Манай республикын хүдэлмэришэд, кол-хознигууд ба интеллигенци фрон-тын туһада, илалтын тулада унаһан малгайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилнэ.

Манай республика болбол МТС болон совхозуудай тракторнуудай намар—үбэлэй ба 1944 оной март һарада хэглэһэн заһабар-иний түсэбые эрхим һайнаар дүүргэнэһэйнгээ түлөө Гүрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуул-гын Улаан туг ба 300 мянган тухэриг шан абаһан байна. Энэ хүндэтэ ехэ шагналые барюулха бадалда зорюулагдаһан байрай суглаан дээрэ манай МТС-үүд болон совхозуудай эрхим түлөө-лэгшэд ГОКО-гэй Улаан туг үбдэг дээрэ һэхэрэн хүлээжэ абаха суураа Гүрэнэй Оборонын Коми-тедэй түрүүлэгшэ Нүхэр Сталин-да хандажа нимэ шахаан тан-гариг үгэнэн юм:

«Гүрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуулгын Улаан туг абаад байхадаа, бидэнэр туйлаһан ам-жалтануудта һанаагаа амарха-гүйбди... Манай шухалын шухала зорилго хадаа сэрэгэй үндэр ур-гасын түлөө тэмсэл болоно гэжэ ойлгоод, бидэнэр хамаг бүхы хү-дэлмэрээ зүбхэн лэ үндэр ша-нартайгаар үнгэргэхэ гэжэ ши-идэбди.

... Бүхэсоюзна социалистиче-скэ мүрысөөндэ оролсоод байха-даа Бүхэсоюзна социалистиче-скэ мүрысөөнэй түрүүшүүлэй дунда хүндэтэ һуури эзэлхын тулада бидэнэр болбол өөһэдынгөө ша-дал хүсые хоёр—гурба дахин ехэдхэжэ, хамаг бүхы хүсээ гар-гахабди гэжэ бээе уялгалнабди».

ХИЛЫН САНА

Союзнигуудай авиацин ябуулганууд

ЛОНДОН, майн 20. (ТАСС). Майн 20-ой үдэр «Мэродер» ба «Хэвок» гэжэ самолёдууд Францида байгаа германска аэродромууд болон сэрэгэй органуудта 350 тонно бомбо хаяба гэжэ Лондондо хуулигаар соносхобо. Дунда зэргын ба хүнгэн бомбардировщигуудай бусад соединенинууд Франциин эрбэ шадар байһан сэрэгэй байра барилгануудта довтолһон байгаа.

Майн 20-ой үдэшлэн орой английска самолёдууд хоёрдохёо

добтолоод, 24 часай турша соо Дьенпхын портвой байра барилгануудта бомбодһон байна.

—Истребительнүүд бомбардировщигууд Бельгиде ба Хойто Францида байһан түмэрзамай объектынүүдые бомбодобо.

Европодохи эзэмдгдэһэн германска объектынүүдтэ эсэргүүсэжэ довтолгонуудые хэхэдээ союзнигуудай агаарай-сэрэгэй хүсэнүүд майн 20-ой үдэр 4.000 дахин нийдэлгэ хэһэн байна гэжэ хуулигаар мэдээсэбэ.

Немецүүд Словакине эзэлжэ байна

ЖЕНЕВА, майн 20. (ТАСС). Немецүүд Словакине эзэмдэжэ байна гэжэ «Журналь де Женев» гэжэ швейцарска газетэ мэдээсэбэ. Словакида байгаа бүхы нургуулинууд хаагданхай. Нургуулин байшангууд германска армийн мэдэлдэ үгтэбэ. Словацка квислинг болохо Прио болон бусад квислингескэ «правительствын» Гитлерэй ставкада мэнэ хаяхан ошожо ерэнэн ушар хадаа Словакине германска сэрэгүүдэй эзэлхээ байһан ябадалтай хол-

боотой байгаа гэжэ тэрэ газетэ тэмдэглэнэ. «Журналь де Женев» гэжэ газетын хэлэхээр хадаа Венгридэ байгаа германска сэрэгүүдэй частнууд словацка хилые алхажэ гараһан байна.

Угаа олон словагууд болбол Улаан Армийн талада дайламдажа байгаа Чехословацка частнуудта орохо ханаатай орон нутагтаан тэрьедэжэ хада уулаануудаар хоргодожо ябана гэжэ тэрэ газетэ мэдээсэбэ.

Пуричын югославска правительство тушаалһан гараба

ЛОНДОН, майн 19. (ТАСС). Пуричын кайрска югославска правительство мүнөөдөр тушаалһан гараба гэжэ английска хэблэл газетэнүүд мэдээсэбэ. Шэнэ кабинет зохёон байгуулха хэрэг Шубашич гэгшэдэ даалгагдаа.

Энээнэй урда тээхи правительстводо сэрэгэй министр байһан генерал Михайлович гэгшын шэнэ кабинеттэ орхогүй халань шэнэ кабинет байгуулхаб гэһэн дурадхалые Шубашич зүбшөөн хүлээжэ абаба.

Немецүүд Терриачиа гэжэ городые хандаргаба

АЛЖИР, майн 20. (ТАСС). Италида байгаа союзнигуудай сэрэгүүдэй штабһаа абтаһан мэдээсэлэй ёһоор немецүүд Терриа-

ча гэжэ городһоо зайлажа ошохо гэжэ байһан хадаа тэрэниие хандаргажа эхилбэ гэнэ.

Италидахи дайны ябуулганууд

Союзнигуудай сэрэг «Гитлерэй линиие сүмэ сохибо»

ЛОНДОН, майн 20. (ТАСС). Италидахи союзнигуудай штабһаа амар заяа лэнгүйгөөр бүхы фронт довтолго хэжэ байна гэжэ Италида байгаа союзнигуудай гүүдэй главна штаб мэдэбэ «Гитлерэй линиин» түлөө байлдаанууд боложо гадарга Ябахад тубэгтэй бэрхэ гэжэ союзнигуудай сэрэгүүдэй хуулигаар ябалаан дээрһээ Лирин мүнрэнһөө урдуур хамгаалгы зар дээрээ дайсан өөрмө фронтые тулгууртай болгошадугүй. Американска 5-армийн сэрэгүүд эндэ эгзэн дэр хада болдогуудые эзэлжэ байна. Английска 8-дахы «Гитлерэй лини» худар фронт зубшан айхабтар байлдаануудые хэжэ байна.

Союзнигуудай авиацин хон соединенинууд дайны портнууд, түмэрзамай байрнууд, мототранспорт, болон тиллерин байһан газары довтолгоо хэжэ үргэлжэлүү.

ЛОНДОН, майн 20. (ТАСС). Мүнөө үглөөгүүр Италида 6-ар союзнигуудай сэрэгүүдэй штаб болбол «Гитлерэй лини» сүмэ сохёобди гэжэ хуулигаар соносхобо.

Американска сэрэгүүд Италида эзэлбэ.

Болгарска правительство тушаалһан гараба

СТАМБУЛ, майн 19. (ТАСС). Телеграфээр абтахадаа удаан Божилов түрүүтэй Болгарска правительство мүнөөдөр тушаалһан гараба гэһэн мэдээсэл абтаһан байна.

КУЗБАССТА «Прокпьевский» гэжэ трестын Ворошиловай нэрэмжэтэ шахта дээрэ өрхим болохо 15-дахы участок түрүүшын кварталда 21.160 толгоо нүүрлэ түсэбһөө үлүү малгажа абтаһан байна. Тэрээнһээ 10.000 тоннныень Ажалай Улаан Тугай орденээр шагнагдаһан забойщик В. М. Барановай стахановска бригада абтаһан байха юм

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Забойщикуудай бригадир орденго В. М. Баранов, А. Фатсёвай фото (ТАСС-эй фотохромко)

Студентнүүд—агитаторнууд молхоздо гараба

Улан-Удын пединститудһаа 12 студентнүүд Иволгын аймагай «Улаан Ороно» колхозой полевоу стануудаар агитационниинийн хүдэлмэри ябуулхаар хаяхан гарабад. Тус бригадые Историческа факультедэй 1-дэхи

курсын студент фронтовик хүхэр Шаргаев хүтэлбэрлэхэ байна. Тэдэнэр лекци, газетэ уншалгануудые үнгэргэхэһөө гадна һонирхолтой нэсэ, элдэб гоёдуу, наада харуулха байна.

Д. ПОХОСОЕВА.

Модо нуулганад

Улан-Удын Сөвөдүүдэй Байшанда байдаг эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө хүсөөр воскресник эмхидхэжэ табан хоногой турша дотор 400 гаран мододые байшангайнгаа урда талада нуулгабад.

75 хүн хабаадалсажа дээрэ дурсагдаһан хүдэлмэриие хэхэнээ гадна уһанай канава, сээсэг тариха клумбануудые зһаһан байна. Илангаяа эмхитэйгээр БМАССР-эй СНБ-гэй хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаба.

Г. МОИСЕНКО.

Ж. Балданжабон

Харагдадаггүй хүн

(Новеллэ)

Утаан манаар бүрхөөгдэһэн үргэн губи тала хизааргүй далай мэтэ миралзан, тэрээнэй дунда шунгажа ябалаан пароходтол адли, хото балгаһанай ёдогор шодогор труба соргонууд харбар сагай зэрилгээн соогуур үзэгдэнэ, ямар нэгэн үй гашуудалаар баригдажа гэншэһэн ёлоһон мэтэ хви халхин эшхэрнэ.

... Тэрэ зэрилгэгтэн байгаа ой модоной наагуур, үндэр тэбсэг эрбейн оройгоор тээхэгэр-тээхэгэр юумэд һубрилдан гаража, бурьюулһан манал тошониний хүнэй сүлөөтэ амисхалые бахалуурдан баража байһандал адал, бузар муухайгаар булангиртажал байна. Тээд улам улам дүтэлжэл ябана. Гэнтэ хаана-наашье бээ, тэнгэри газар хоёртой тэһэ нэрбелсэжэл байһан шэнги булангир хара утаанууд орбөлжэ, тэрэ хойно хойноһоо һубрилдан гүйлдөө юумэд утаан манан соо хушагдан, юушые харагдахаяа болһоно.

Үдэһын боро хараан болобо. Булангир харанхы үдэшые гал

дүлөөр угтажа байһандал, немецкэ армийн обер-лейтенант фон Штрегер хэдэн офицернүүд ба солдадуудтай хамта шатажа байһан гэрэй толонод обооролдон байтарынь, малгайгүй, үрөөһэн погонуо ханжуулжархиян юдэгэр хүхэ немецкэ офицер ухаа мэдээгүй гүйжэ ерээд, хүлһээ һабнуулан, аминая абажа ядан байжа гээлмэрдэн дуугарна:

—Харагдадаггүй хүн... Дуунаал, халгаал...—гээд, эндэмни юун байна хаб гэнэндэл, нийшэ тийшээ халта хулга хараашалан, жэгшэһэн мориндол даб даб гэжэ байна.

Тэндэ байгааһад харагдадаггүй хүн тухай жэгшүүртэй аймшагтай мэдээ дуулахадаа, мүн лэ орохо байха газараа оложэ ядана хэбэртэй.

Обер-лейтенант фон Штрегер тэрэ харагдадаггүй хүн гэнтэ хажуудамнай байжа байгааг, хэлэһэн үгыемни дуулажархуюжан гэнэндэл, шэбнэн һагад хэлэнэ:

—0!—долеобор хургаая дохилзуулна,—харагдадаггүй хүн хаана яана ябадаг лэ болоод

байна. Яаха юм гээшэб!—нэгэхэды абаагүй байд гээд үргэлжэлүүлнэ,—Уэльсын бэшэһэн «Харагдадаггүй хүн» гэжэ зохёолые урдань уншахадаа, худал гэжэ һанадаг байгдаа хэн... Тээд эндэ советскэ сэрэгшэдэй дунда партизануудай дунда харагдадаггүй хүнүүд үнэхөөрөөл ябана гээшэ ха. Аюултай юм болоод байна даа,—гээд—һанаа алдана.

Тохоногтоо хүртэр хансыгаа шамажархиян, хуу шуһан болоһон сарбуутай һоёо халтай, хорьёгор немец урагшаа боложо, галай толонод дүтэлэн, булангир хара утаагаар орогдон байжа дуугарна:

—Эндэ һая блиндажайнгаа хажууда байжа байтарнай харагдадаггүй хүн хүрэжэ ерээд, харуулшаниемнай үргэлөөд ябашоо гээшэ. Бидэ яахашье аргагүй буулаһаар лэ үлэшөө һэмди. Баһа муухайл юм байгаа...

...Гэнтэ шаг шууяан болоһоно. Хорёо соо шонодо ортоһон хонид мэтэ нийшэ тийшээ халба бүрэн хөөрсэгэнэжэ, заримуудың буунуудаа хаяжа арбайлдан

зогсоһобод. Фон Штрегер толгойгоо баряад, хорёогой забһараар шургаха гээд, шагтагалдашоод байжа байба.

Юун боложо байһаниие хэн яаж мэдэхэ бэлэй! Магад үнөөхи харагдадаггүй хүн ерээд үймүүлбэ юм гү?

Н-скэ гвардейскэ частин штаб. Үргэн сээжээ дүүрэн алдар габьяагай орденуудаар ялааруулһан, үлэ мэдэг халзан толгойтой, гвардин майор ямар нэгэн бэшэг ехэл анхаралтайгаар ажаглан хаража байтараа, телефоний трубка абажа дуугарна.

Уданшегүй үүдэ тоншожо, орохын зүбшөөл асуугаад, гвардин ахалагша сержант Булатов орожо элидхэнэ:

—Нүхэр гвардин майор, хоёр немецкэ офицер, табан солдадуудые бариха асарбадхи...

Гвардин майор баяртайгаар миһэрэн хараад, мүшхэбэриде нэгэ офицерые оруулхын зүбшөөл үгтэбэ. Тэрэ дары газараа обер-лейтенант фон Штрегерые гвардин майорой дэргэдэ оруулжархиха. Тэрэ хүл дээрээ тогтожо ядан, жэгшэһэн морин мэтэ шэшэржэ байба. Сонхын хаалтын халхинда хүдэлхэдэ, обер-лейтенант обогонон соһоно.

—Юундэ иитэрээ шэн соһоно гээшэбта?—гээд асууна,—али даараа гээшэб?—Танайхивай харагдадаггүй хүнүүдтэ үдэр һунигүй надал, юуһнээшье үлүүгээр болообди...—гээд обер-лейтенант ошон тойроноо харана.

Табалгын саана һуһан хэдэн офицернүүд энэ дууламсаараа харагдадаггүй тухай хөөрөлдөн эльгэ хата.

—Манай снайпернуудһаа, нуулаһаа немецүүд һүлдээ таһа айна ха юм. Рагдадаггүй гэхэнь зүб бэшэ,—гэжэ лейтенант Петров хэн юун гэжэ энээн тухай хэгшэ ааб гэнэндэл, энэ тэнюур харан байба.

Гэнтэ газараа гвардин ахалагша сержант снайпер Булатов орожо ерэнэ.

—Зай, эгээл энэ нэгэ харагдадаггүй хүн орожо ерэнэ гээд лейтенант Петров энэ Зүгөөр, гвардин ахалагша сержант-снайпер Булатов дань тэрэниие харагдадаггүй хүн гэбэ гээшэб гэнэндэл байшаба.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАН